

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2018-2021 (2018/2017-2020/2021)

Rok akademicki 2020/2021

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Techniki położnicze i prowadzenie porodu
Kod przedmiotu*	Poł/I/D-T
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Medycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Nauk o Zdrowiu Zakład Opieki Położniczo-Ginekologicznej
Kierunek studiów	Położnictwo
Poziom studiów	Studia I stopnia
Profil	Praktyczny
Forma studiów	Stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	I rok: II semestr; II rok: III, IV semestr; III rok: V, VI semestr
Rodzaj przedmiotu	Kierunkowy: Nauki w zakresie opieki specjalistycznej
Język wykładowy	polski
Koordinator	Dr n. med. Elżbieta Kraśnianin
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Wykłady: Dr n. med. Elżbieta Kraśnianin Ćwiczenia: Dr n. med. Elżbieta Kraśnianin, mgr Romana Wróbel, mgr Justyna Żurawska, mgr Anna Pieniążek, dr n. o zdr. Katarzyna Wardak Zajęcia praktyczne: mgr Monika Cecuła, mgr Justyna Żurawska, mgr Anna Pieniążek, mgr Irena Perłowska, mgr Małgorzata Paśko, mgr Anna Szpiżyk, mgr Maria Dobrzańska, mgr Renata Piechnik, mgr Urszula Pieczonka, mgr Anna Sobiło Praktyka zawodowa: osoby pracujące na sali porodowej w miejscu odbywania praktyki

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?) samokształcenie	Liczba pkt. ECTS
II	10 godz.	80 [^] godz.	-	-	-	80 [^] godz.	-	-	9
III	-	80 [^] godz.	-	-	-	120 [^] godz.	-	10 godz.	9
IV	-	-	-	-	-	120 [^] godz.	-	-	8
V	-	-	-	-	-	-	160 godz.	-	4
VI	-	-	-	-	-	-	200 godz.	-	5

^ - część zajęć realizowana w Centrum Symulacji Medycznej

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
 zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Wykład: (I rok II sem.) zaliczenie: kolokwium oraz lista obecności

Ćwiczenia: (I rok, II sem. i II rok, III sem.) zaliczenie z oceną na podstawie ocen cząstkowych uzyskanych w poszczególnych semestrach, egzamin ustny i praktyczny z części ćwiczeniowej

Samokształcenie: (II rok, III sem.)- zaliczenie na podstawie pracy semestralnej w formie prezentacji multimedialnej na wskazany temat

Zajęcia praktyczne: (I rok sem. II i II rok, III i IV sem.) zaliczenie z oceną na podstawie ocen cząstkowych wpisane do Dzienniczka Kształcenia Praktycznego

Praktyki zawodowe: (III rok V i VI sem.) zaliczenie z oceną na podstawie ocen cząstkowych wpisanych do Dzienniczka Kształcenia Praktycznego

Zajęcia praktyczne/ Praktyki zawodowe: studenci oceniani są na podstawie uczestnictwa i aktywności na zajęciach, realizacji opieki nad pacjentem oraz współpracy z zespołem terapeutycznym oddziału. Dodatkowe kryterium oceny stanowią terminowość wykonywania zadań oraz dostosowanie się do wymagań (procedur) dotyczących sposobu ich wykonania.

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Student posiada wiedzę w zakresie:
podstaw anatomii i fizjologii człowieka w zakresie studiów I stopnia na Kierunku Położnictwo

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Przygotowanie studenta do interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej: <ul style="list-style-type: none"> ogólnych zasad postępowania opieki położniczej nad kobietą ciężarną, rodzącą i położnicą oraz jej dzieckiem, charakteru opieki sprawowanej przez położną nad kobietą ciężarną, rodzącą i położnicą oraz jej dzieckiem, fizjologii i patologii okresu okołoporodowego, prowadzenia porodu zgodnie z obowiązującymi zasadami i wytycznymi WHO, ICM oraz FIGO.
C ₂	Przygotowanie studenta w zakresie umiejętności do: <ul style="list-style-type: none"> rozpoznawania stanu i potrzeb zdrowotnych podmiotu opieki położnej, wykonywania działań opiekuńczo-pielęgniacyjnych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych w opiece nad kobietą ciężarną, rodzącą, położnicą.
C ₃	Kształtowanie postawy studenta do: <ul style="list-style-type: none"> aktywnego pogłębiania wiedzy i doskonalenia umiejętności, szybkiego reagowania na potrzeby podopiecznych, współpracy z zespołem terapeutycznym i interdyscyplinarnym.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt kształcenia)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu (modułu).	Odniesienie do efektów kierunkowych (KEK)
EK_1	Student charakteryzuje zasady opieki położniczej podczas porodu fizjologicznego i patologicznego;	D_W1
EK_2	Student omawia mechanizm porodu w położeniu podłużnym główkowym, w ułożeniach odgięciowych, przy nieprawidłowym ułożeniu główki, w położeniach miednicowych, przy nieprawidłowej budowie miednicy kostnej i w porodach bliźniaczych;	D_W2
EK_3	Student wymienia i charakteryzuje nefarmakologiczne metody indukcji i stymulacji czynności skurczowej;	D_W3
EK_4	Student opisuje zadania położnej podczas porodów zabiegowych;	D_W4
EK_5	Student wskazuje zasady postępowania w przypadku krwotoków położniczych;	D_W5
EK_6	Student określa udział położnej w procesie diagnostyki w okresie okołoporodowym;	D_W6
EK_7	Student omawia zasady psychoprofilaktyki porodu, ze szczególnym uwzględnieniem metod łagodzenia bólu;	D_W7
EK_8	Student definiuje poród rodzinny, naturalny i aktywny;	D_W8
EK_9	Student omawia zasady prowadzenia porodu w alternatywnych miejscach, w tym w wodzie i w warunkach pozaszpitalnych;	D_W9
EK_10	Student omawia najnowsze wytyczne WHO, ICM I FIGO (Iniernational Federation of Gynecology and Obstetric) dotyczące prowadzenia porodu przez położną, polski standard opieki okołoporodowej oraz zasady prowadzenia dokumentacji położniczej;	D_W10
EK_11	Student opisuje opiekę nad noworodkiem po porodzie;	D_W11
EK_12	Student dokonuje oceny stanu ciężarnej, rodzącej, płodu, położnicy i noworodka przy pomocy dostępnych metod i środków;	D_U1
EK_13	Student rozpoznaje i eliminuje czynniki ryzyka w przebiegu ciąży, porodu i połogu, a w razie konieczności zapewnia kobiecie i jej dziecku opiekę sprawowaną przez specjalistów;	D_U2
EK_14	wykonuje badania służące ocenie stanu zdrowia płodu, ciężarnej i rodzącej oraz interpretuje ich wyniki;	D_U3
EK_15	Student podejmuje działania profilaktyczne i w zakresie promocji zdrowia w stosunku do kobiet ciężarnych i w okresie połogu;	D_U4
EK_16	Student stosuje w swojej pracy zasady wynikające z wytycznych WHO, ICM, FIGO i Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego (PTG);	D_U5
EK_17	Student wykorzystuje założenia psychoprofilaktyki położniczej;	D_U6
EK_18	Student ustala indywidualne plany opieki prenatalnej i porodu w odniesieniu do ciężarnej i rodzącej, a w razie konieczności dokonuje ich modyfikacji;	D_U7
EK_19	Student prognozuje prawdopodobny przebieg porodu i ocenia możliwości odbycie porodu drogami i siłami natury;	D_U8
EK_20	Student planuje postępowanie położnicze i obejmuje opieką położniczą kobietę ciężarną, rodzącą i położnicę, w zależności od rozpoznanej sytuacji położniczej;	D_U9

EK_21	Student wdraża standardy dotyczące opieki nad ciężarną z zagrażającym porodem przedwczesnym i w przebiegu porodu przedwczesnego;	D_U10
EK_22	Student rozpoznaje początek porodu i ocenia postęp porodu na podstawie badania zewnętrznego, wewnętrznego i obserwacji zachowania rodzącej;	D_U11
EK_23	Student prowadzi psychoprofilaktykę porodową i stosuje niefarmakologiczne metody łagodzenia bólu porodowego;	D_U12
EK_24	Student wykonuje i interpretuje badanie KTG (kardiotokograficznie);	D_U13
EK_25	Student prowadzi I, II, III i IV okres porodu, przeprowadzając konieczne procedury;	D_U14
EK_26	Student nacina kroczy, po uprzednim znieczuleniu, oraz szyje krocze nacięte lub pęknięte I stopnia	D_U15
EK_27	Student rozpoznaje pęknięcie krocza II, III i IV stopnia oraz asystuje przy zabiegu szycia krocza	D_U16
EK_28	Student w ramach udzielania pierwszej pomocy położniczej: a) zabezpiecza dostęp do żyły obwodowej b) podaje wlew kroplowy c) stosuje tlenoterapię d) utrzymuje drożność dróg oddechowych e) wykonuje czynności resuscytacyjne u kobiety i noworodka f) zabezpiecza ranę krocza lub szyjki macicy g) wykonuje ręczne wydobywanie łożyska h) dokonuje obrotu wewnętrznego w przypadku porodu drugiego bliźnięcia i) udziela pomocy ręcznej w porodzie miednicowym	D_U17
EK_29	Student rozpoznaje krwotok położniczy i postępuje zgodnie z obowiązującymi rekomendacjami	D_U18
EK_30	Student szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece oraz okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych;	D_K1
EK_31	Student systematycznie aktualizuje wiedzę zawodową i kształtuje swoje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu;	D_K2
EK_32	Student przestrzega wartości i powinności moralnych w opiece nad ciężarną, rodzącą, położnicą i jej dzieckiem oraz kobietą zagrożoną chorobą i chorą ginekologicznie;	D_K3
EK_33	Student wykazuje odpowiedzialność za pacjenta i wykonywanie zadań zawodowych;	D_K4
EK_34	Student przestrzega praw pacjenta;	D_K5
EK_34	Student rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe;	D_K6
EK_35	Student zachowuje tajemnicę zawodową;	D_K7
EK_36	Student współdziała w zespole interdyscyplinarnym w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej;	D_K8
EK_37	Student przejawia empatię w relacji z podopieczną i jej rodziną oraz współpracownikami.	D_K9

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne	Liczba godzin
1. Zasady opieki położniczej podczas porodu. System podstawowych pojęć w położnictwie. Badanie położnicze zewnętrzne i wewnętrzne. Usytuowanie płodu w macicy.	2
2. Ocena sytuacji położniczej. Mechanizm porodu w położeniu podłużnym główkowym.	2
3. Psychoprofilaktyka porodu. Problem bólu porodowego – wsparcie w okresie porodu, pozafarmakologiczne metody łagodzenia bólu porodowego, pozycje i udogodnienia porodowe. Bezpieczne macierzyństwo. Oczekiwania kobiety i rodziny. Poród rodzinny, naturalny, aktywny. Prowadzenie porodu z uwzględnieniem aktualnych wytycznych. Poród w ujęciu interdyscyplinarnym.	4
4. Prowadzenia porodu patologicznego (wybrane sytuacje).	1
5. Kardiotokografia – zasady wykonania i interpretacji (zagadnienia wprowadzające).	1
RAZEM	10

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Treści merytoryczne ćwiczeń - II semestr
Ocena budowy miednicy kostnej.
Badanie miednicy kostnej- wymiary.
Miednica kostna prawidłowa. Typy miednic.
Usytuowanie płodu w macicy: położenie, ułożenie, ustawienie, wstawianie się.
Badanie zewnętrzne ciężarnej (dotykem, osłuchem, wzrokiem)*.
Badanie wewnętrzne ciężarnej.
Płód jako podmiot porodu.
Czynność skurczowa mięśnia macicy. Indukcja i stymulacja akcji skurczowej.
Metody i techniki oceny akcji serca płodu.
Kardiotokografia – zasady wykonania i interpretacji*.
Czynniki warunkujące akcję porodową.
Zasady badania podmiotowego i przedmiotowego.
Zasady przygotowania rodzącej do porodu zgodnie z zaleceniami WHO.
Dokumentowanie stanu zdrowia ciężarnej, przebiegu porodu i połogu.
Zasady formułowania diagnozy pielęgniarstwa.
Ból porodowy. Metody i sposoby łagodzenia bólu.
Mechanizm porodu prawidłowego. Zestaw porodowy.
Razem: 80 godz.
Treści merytoryczne ćwiczeń- III semestr.
Prowadzenie I okresu porodu.
Prowadzenie II okresu porodu. Mechanizm porodu prawidłowego.*
Prowadzenie III okresu porodu.*
Prowadzenie IV okresu porodu.
Poród w ułożeniu potylicowym tylnym.
Poród przy innych nieprawidłowościach w ułożeniach główki.

Nieosiowe wstawianie się główki. Wysokie proste stanie główki. Niskie poprzeczne ustawienie się główki.
Poród w położeniu miednicowym, zabiegi położnicze w położeniach miednicowych.
Zasady postępowania w położeniu poprzecznym płodu.
Poród w ułożeniach odgięciowych.
Technika obrotów położniczych.
Prowadzenie porodu bliźniaczego.
Wybrane zabiegi położnicze – amnioskopia, dystocja barkowa.*
Zasady postępowania podczas porodu przedwczesnego.
Zasady prowadzenia porodu zabiegowego (VE).
Urazy kanału rodowego podczas porodu. Zasady postępowania podczas szycia naciętego – pękniętego krocza.
Przygotowanie rodzącej do porodu operacyjnego.
Zasady postępowania w krwotokach.*
Razem: 80 godz.

*Zajęcia realizowane w Centrum Symulacji Medycznej

Problematyka samokształcenia z ćwiczeń
Samokształcenie III semestr
1. Prowadzenie porodu bliźniaczego.

Problematyka zajęć praktycznych - semestr II	
Sala Porodowa	
Specyfika pracy położnej w położniczej izbie przyjęć .	
Przyjęcie i przygotowanie ciężarnej/ rodzącej do porodu zgodnie z zaleceniami WHO.	
Prowadzenie wywiadu. Metody pozyskiwania danych. Pomiar i dokumentowanie, analiza dokumentacji podczas przyjęcia i na Sali porodowej. Ocena stanu ogólnego i położniczego ciężarnej/rodzącej.	
Przygotowanie ciężarnej/rodzącej do badania wewnętrznego i przeprowadzenie badania.	
Przygotowanie rodzącej do badań dodatkowych i specjalistycznych.	
Obserwacja i prowadzenie I okresu porodu.	
Monitorowanie stanu ogólnego i położniczego. Ocena czynności skurczowej. Ocena akcji serca płodu. Podłączenie i interpretacja KTG.	
Obserwacja i prowadzenie II okresu porodu.	
Obserwacja i prowadzenie III okresu porodu.	
Przygotowanie zestawu do porodu, abrazji i rewizji szyjki macicy, ręcznego wydobycia łożyska.	
Obserwacja i prowadzenie IV okresu porodu.	
Prowadzenie psychoprofilaktyki porodu.	
Referowanie o stanie rodzącej.	
Prowadzenie bieżącej dokumentacji na sali porodowej.	
Standardy opieki położniczej w zakresie opieki okołoporodowej na sali porodowej.	
Opieka nad noworodkiem w okresie okołoporodowym – czynności położnej.	
Rola położnej w kształtowaniu się więzi emocjonalnej między matką a dzieckiem, wpływ wczesnego kontaktu.	
Razem (liczba godzin)	80

Problematyka zajęć praktycznych - semestr III	
Sala Porodowa	
Specyfika pracy położnej w położniczej izbie przyjęć .	
Prowadzenie wywiadu. Metody pozyskiwania danych. Pomiar i dokumentowanie, analiza dokumentacji podczas przyjęcia i na Sali porodowej. Ocena stanu ogólnego i położniczego ciężarnej/rodzącej.	
Przygotowanie ciężarnej/rodzącej do badania wewnętrznego i przeprowadzenie badania.	
Przygotowanie rodzącej do badań dodatkowych i specjalistycznych.	
Obserwacja i prowadzenie I okresu porodu.	
Monitorowanie stanu ogólnego i położniczego. Ocena czynności skurczowej. Ocena akcji serca płodu. Podłączenie i interpretacja KTG.	
Obserwacja i prowadzenie II okresu porodu.	
Nacięcie i szycie (asysta) naciętego krocza.	
Obserwacja i prowadzenie III okresu porodu.	
Przygotowanie zestawu do porodu, abrazji i rewizji szyjki macicy, ręcznego wydobycia łożyska.	
Obserwacja i prowadzenie IV okresu porodu.	
Zadania położnej w farmakoterapii podczas porodu. Analgezja i anestezja okołoporodowa. Podawanie leków naskurczowych.	
Prowadzenie psychoprofilaktyki porodu.	
Referowanie o stanie rodzącej.	
Prowadzenie bieżącej dokumentacji na sali porodowej.	
Przygotowanie rodzącej do porodu:	
<ul style="list-style-type: none"> - naturalnego - w wodzie - rodzinnego. 	
Rozpoznanie i prowadzenie porodu przedwczesnego.	
Przygotowanie rodzącej do cięcia cesarskiego w trybie planowym i nagłym.	
Rola i obowiązki położnej podczas transfuzji krwi.	
Rola położnej w profilaktyce wczesnych powikłań porodowych i połogowych.	
Standardy opieki położniczej w zakresie opieki okołoporodowej na sali porodowej.	
Rola położnej w kształtowaniu się więzi emocjonalnej między matką a dzieckiem, wpływ wczesnego kontaktu.	
Razem (liczba godzin)	120

Problematyka zajęć praktycznych - semestr IV	
Sala Porodowa	
Specyfika pracy położnej w położniczej izbie przyjęć .	
Prowadzenie wywiadu. Metody pozyskiwania danych. Pomiar i dokumentowanie, analiza dokumentacji podczas przyjęcia i na Sali porodowej. Ocena stanu ogólnego i położniczego ciężarnej/rodzącej.	
Przygotowanie ciężarnej/rodzącej do badania wewnętrznego i przeprowadzenie badania.	
Przygotowanie rodzącej do badań dodatkowych i specjalistycznych.	
Obserwacja i prowadzenie I okresu porodu.	
Monitorowanie stanu ogólnego i położniczego. Ocena czynności skurczowej. Ocena akcji serca płodu. Podłączenie i interpretacja KTG.	
Obserwacja i prowadzenie II okresu porodu.	
Nacięcie i szycie (asysta) naciętego krocza.	
Obserwacja i prowadzenie III okresu porodu.	
Przygotowanie zestawu do porodu, abrazji i rewizji szyjki macicy, ręcznego wydobycia łożyska.	
Obserwacja i prowadzenie IV okresu porodu.	
Zadania położnej w farmakoterapii podczas porodu. Analgezja i anestezja okołoporodowa.	

Podawanie leków naskurczowych.	
Prowadzenie psychoprofilaktyki porodu.	
Referowanie o stanie rodzącej.	
Prowadzenie bieżącej dokumentacji na sali porodowej.	
Przygotowanie rodzącej do porodu: - naturalnego - w wodzie - rodzinnego.	
Rozpoznanie i prowadzenie porodu przedwczesnego.	
Przygotowanie rodzącej do cięcia cesarskiego w trybie planowym i nagłym.	
Rola i obowiązki położnej podczas transfuzji krwi.	
Rola położnej w profilaktyce wczesnych powikłań porodowych i połogowych.	
Standardy opieki położniczej w zakresie opieki okołoporodowej na sali porodowej.	
Rola położnej w kształtowaniu się więzi emocjonalnej między matką a dzieckiem, wpływ wczesnego kontaktu.	
Razem (liczba godzin)	120

Problematyka praktyk zawodowych – semestr V Sala Porodowa	
Przyjęcie i przygotowanie ciężarnej do porodu.	
Całościowe i zindywidualizowane pielęgnowanie rodzącej (poród fizjologiczny).	
Całościowa i zindywidualizowana opieka nad rodzącą i jej rodziną (poród rodzinny).	
Całościowa i zindywidualizowana opieka nad rodzącą podczas immersji wodnej i porodu do wody.	
Ocena i modyfikowanie działań przez położną podczas porodu.	
Analiza i ocena stanu zdrowia rodzącej i płodu podczas porodu	
Stosowanie farmakoterapii w czasie porodu	
Wykonywanie badań służących monitorowaniu stanu płodu.	
Wykonywanie badań służących ocenie stanu rodzącej.	
Prowadzenie psychoprofilaktyki porodu.	
Wykonywanie zabiegów okołoporodowych u noworodka.	
Całościowa i zindywidualizowana opieka nad rodzącą, położnicą w przypadku porodu zabiegowego.	
Asystowanie lekarzowi w przebiegu porodu powikłanego.	
Razem (liczba godzin)	160

Problematyka praktyk zawodowych – semestr VI Sala Porodowa	
Przyjęcie i przygotowanie ciężarnej do porodu.	
Całościowe i zindywidualizowane pielęgnowanie rodzącej (poród fizjologiczny).	
Całościowa i zindywidualizowana opieka nad rodzącą i jej rodziną (poród rodzinny).	
Całościowa i zindywidualizowana opieka nad rodzącą podczas immersji wodnej i porodu do wody.	
Ocena i modyfikowanie działań przez położną podczas porodu.	
Analiza i ocena stanu zdrowia rodzącej i płodu podczas porodu	
Stosowanie farmakoterapii w czasie porodu	
Wykonywanie badań służących monitorowaniu stanu płodu.	
Wykonywanie badań służących ocenie stanu rodzącej.	
Prowadzenie psychoprofilaktyki porodu.	
Wykonywanie zabiegów okołoporodowych u noworodka.	
Całościowa i zindywidualizowana opieka nad rodzącą, położnicą w przypadku porodu zabiegowego.	
Asystowanie lekarzowi w przebiegu porodu powikłanego.	
Razem (liczba godzin)	200

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowy z prezentacją multimedialną, metody aktywizujące, praca w grupach
Ćwiczenia w pracowni i w Centrum Symulacji: pokaz z instruktążem, praca w grupach, prezentacja multimedialna, pogadanka, metody aktywizujące, ćwiczenia w grupach, praca przy fantomie. Ćwiczenia z wykorzystaniem metody komunikacyjnej, która przygotowuje do autentycznej komunikacji w sytuacjach typowych i nietypowych związanych ze studiami i przyszłą pracą zawodową; odgrywanie ról, rozwiązywanie problemów, czytanie fachowej literatury; symulacje, dyskusje. „próba pracy”, obserwacja 360°.

Zajęcia praktyczne (ZP): praca zespołowa, pokaz, instruktąż, studium przypadku, „próba pracy”

Zajęcia praktyczne (ZP - MCSM): praca indywidualna/ zespołowa, instruktąż, studium przypadku, „próba pracy”, obserwacja 360°

Praktyki zawodowe (PZ): praca zespołowa, pokaz, instruktąż, studium przypadku, „próba pracy”

Samokształcenie: praca indywidualna, prezentacja multimedialna

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
D_W1	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania,	W, Ćw
D_W2	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	W, Ćw, PZ
D_W3	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania,	W, Ćw
D_W4	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	W, Ćw, ZP, PZ
D_W5	Test wiedzy próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania,	W, Ćw
D_W6	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	W, Ćw, ZP, PZ
D_W7	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	W, Ćw, ZP, PZ
D_W8	Test wiedzy, obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	W, ZP, PZ
D_W9	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	W, Ćw, ZP, PZ
D_W10	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	W, Ćw, ZP, PZ
D_W11	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	W, Ćw, ZP, PZ
D_U1	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	Ćw, ZP, PZ
D_U2	Test wiedzy, , próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	Ćw, ZP, PZ
D_U3	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	Ćw, ZP, PZ
D_U4	obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	PZ
D_U5	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	Ćw, ZP, PZ
D_U6	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	Ćw, ZP, PZ
D_U7	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie	Ćw, ZP, PZ

	pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	
D_U8	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	Ćw, ZP, PZ
D_U9	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	Ćw, ZP, PZ
D_U10	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	Ćw, ZP, PZ
D_U11	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	Ćw, ZP, PZ
D_U12	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	Ćw, ZP, PZ
D_U13	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	Ćw, ZP, PZ
D_U14	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć	Ćw, ZP, PZ
D_U15	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć	Ćw, ZP, PZ
D_U16	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć	Ćw, ZP, PZ
D_U17	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć	Ćw, ZP, PZ
D_U18	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć	Ćw, ZP, PZ
D_K1	obserwacja pracy studenta podczas zajęć	ZP, PZ
D_K2	Test wiedzy, próba pracy przy fantomie, odpowiedź na krótkie pytania, obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	Ćw, ZP, PZ
D_K3	obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	ZP, PZ
D_K4	obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	ZP, PZ
D_K5	obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	ZP, PZ
D_K6	obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	ZP, PZ
D_K7	obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	ZP, PZ
D_K8	obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	ZP, PZ
D_K9	obserwacja pracy studenta podczas zajęć, samoocena	ZP, PZ

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Zaliczenie wykładów:

- pełne uczestnictwo oraz aktywność w zajęciach wykładowych,
- pozytywne zaliczenie kolokwium z treści wykładowych (zaliczenie bez oceny) tj. uzyskanie co najmniej 60% punktów z testu pisemnego,
- liczba pytań zaliczeniowych - 10 (test jednokrotnego wyboru, test wielokrotnej odpowiedzi, test uzupełniania odpowiedzi),
- kryterium uzyskania pozytywnego zaliczenia stanowi 60% poprawnie udzielonych odpowiedzi,

Zaliczenie ćwiczeń:

- pełne uczestnictwo oraz aktywność w zajęciach ćwiczeniowych
- pozytywna ocena z zaliczeń cząstkowych w formie praktycznej[^] oraz teoretycznej poprzez odpowiedź ustną lub pisemną tj. uzyskanie przez studenta, co najmniej 60% pozytywnych odpowiedzi z testu i/lub *check-listy*

[^]Ocena umiejętności odbywa się w oparciu o kryteria:

- zasady
- sprawność/ skuteczność

- samodzielność
- postawa

Zaliczenia umiejętności praktycznych odbywają się w pracowni w warunkach symulowanych i są zaliczane na *Check-listach*, zgodnie z poniższymi kryteriami.

Kryteria oceny	Punkty	Normy wykonania				
		Wiedza	Zasady	Sprawność	Samodzielność	Postawa
Sposób wykonywania czynności	0	nie posiada wiedzy	nie przestrzega zasad	czynności wykonuje chaotycznie	brak samodzielności lub mimo wielokrotnego ukierunkowania nie potrafi samodzielnie pracować	nie potrafi krytycznie ocenić i analizować swojego postępowania, nie współpracuje z zespołem terapeutycznym, nie identyfikuje się z rolą zawodową, nie utrzymuje kontaktu werbalnego z pacjentem/grupą
	1	posiada wiedzę w zakresie minimalnym	nie przestrzega prawidłowej kolejności zasad,	czynności wykonuje niepewnie, bardzo wolno	stale wymaga ukierunkowania w działaniu	mimo częstego ukierunkowania nie potrafi ocenić i analizować swojego postępowania, nie potrafi utrzymać kontaktu werbalnego z pacjentem/grupą
	2	posiada wiedzę na poziomie podstawowym	przestrzega zasady po ukierunkowaniu	czynności wykonuje poprawnie	sporadycznie wymaga przypomnienia i ukierunkowania w niektórych działaniach	ma pewne trudności w krytycznej ocenie i analizie swojego postępowania, wymaga naprowadzania, ukierunkowania w wyborze treści
	3	posiada wiedzę na poziomie uniwersyteckim	przestrzega zasady właściwej techniki i kolejność wykonywania czynności	czynności wykonuje pewnie, zdecydowanie, logicznie	ćwiczenie wykonuje całkowicie samodzielnie, pewnie	potrafi krytycznie ocenić i analizować swoje postępowanie, współpracuje z grupą, identyfikuje się z rolą zawodową, poprawnie, samodzielnie i skutecznie dobierać treści

Samokształcenie:

1) Zaliczenie na podstawie wykonania i przedstawienia prezentacji: pozytywna ocena z realizacji wyznaczonego zadania – 60% uzyskanych punktów

Kryteria oceny stanowią:

- zgodność przedstawionej tematyki prezentacji z realizowanym efektem uczenia się
- zgromadzenie i przedstawienie aktualnej literatury (5 artykułów) zgodnie z normą do danego tematu
- przestrzeganie podstawowych zasad tworzenia prezentacji:

przedstawienie tytułu, celu, istoty prezentacji, dostosowanie prezentacji do odbiorców, rozkład procentowy ilości tekstu zawartego w slajdzie, odpowiednia czcionka, czytelność elementów graficznych, kolorystyka, celowość zastosowanych animacji, autorstwo prezentacji, ilość slajdów – 20 (+/- 5)

Ocena samokształcenia: zakres ocen 2.0 – 5.0

- poniżej 60% (2.0) – realizacja zleconego zadania nie uwzględnia poprawności żadnego z w/w przyjętych kryteriów oceniania,
- 60% (3.0) – realizacja zleconego zadania uwzględnia jedynie zgodność przygotowanej i przedstawionej treści w pracy z realizowanymi efektami kształcenia, ilość literatury <3,

- 61-70% (3,5) - realizacja zleconego zadania uwzględnia wyłącznie zgodność przygotowanej i przedstawionej treści w pracy z realizowanymi efektami kształcenia, ilość literatury <5,
- 71-80% (4.0) - zgodność przygotowanej i przedstawionej treści w pracy wychodzącej poza zakres literatury będącej przedmiotem zadania, z realizowanymi efektami kształcenia, ilość literatury > 5,
- 81 - 90% (4.5) - realizacja zleconego zadania uwzględnia zgodność przygotowanej i przedstawionej treści w pracy z realizowanymi efektami kształcenia, student potrafi odpowiedzieć na zadawane pytania zgodnie z tematyką pracy ale jego wiedza wykracza poza materiał przygotowany w prezentacji,
- 91-100% (5.0) – realizacja zleconego zadania uwzględnia prawidłowość wszystkich w/w kryteriów oceniania, student potrafi odpowiedzieć na zadawane pytania zgodnie z tematyką pracy oraz uzasadnia, swoją wypowiedź zgodnie z wykorzystaną literaturą.

EGZAMIN KOŃCOWY ODBYWA SIĘ DWUETAPOWO:

I etap- zaliczenie wiedzy teoretycznej w formie pisemnej (test wiedzy i/lub krótkie odpowiedzi na pytania)

Wykład - metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie wiedzy (Efekty uczenia się: D_W1-D_W10): egzamin pisemny, uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu testowego jednokrotnego wyboru tj. uzyskanie, co najmniej 60% punktów – udzielenie poprawnych odpowiedzi

- egzamin teoretyczny pisemny
- liczba pytań egzaminacyjnych – 20
- kryterium uzyskania oceny pozytywnej – udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań egzaminacyjnych.

W przypadku nie uzyskania zaliczenia z wiedzy teoretycznej, student nie zostaje dopuszczony do dalszej części egzaminu.

II etap weryfikacja efektów uczenia się w zakresie umiejętności (**Efekty uczenia się: D_U1 – D_U18; D_K1-D_K9**):

Ćwiczenia- metody weryfikacji efektów uczenia się przeprowadzane są w formie praktycznej egzaminu w pomieszczeniach OSCE Centrum Symulacji Medycznej w obecności komisji egzaminacyjnej składającej się z nauczycieli praktycznej nauki zawodu (położne).

Egzamin praktyczny składa się z 4 - 6 stacji obejmujących cały cykl toku kształcenia z przedmiotu Techniki położnicze i prowadzenia porodu.

Każda z umiejętności jest wykonywana w określonej jednostce czasu, w dedykowanym pomieszczeniu zgodnie z przygotowaną wcześniej check-listą. Aby zaliczyć egzamin praktyczny należy wykonać czynności na poziomie 60% nie popełniając przy tym żadnego błędu krytycznego.

Jeżeli student nie zaliczy pozytywnie egzaminu z przedmiotu zgodnie z Uchwałą Rady Dydaktycznej Kolegium Nauk Medycznych UR Nr 5/11/2019 z dnia 21 listopada 2019r. w sprawie wykazu przedmiotów sekwencyjnych, których niezaliczenie uniemożliwia kontynuację studiów na wyższym semestrze/roku w Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego **nie może** powtarzać go na zasadzie warunkowego wpisu na kolejny semestr w Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Kryteria oceny	Punkty	Kryteria oceny egzaminu - normy wykonania				
		Wiedza	Zasady	Sprawność	Samodzielność	Postawa

Sposób wykonywania czynności	0	nie posiada wiedzy	nie przestrzega zasad	brak wykonania czynności	brak samodzielności w działaniu	nie potrafi krytycznie oceniać i analizować swojego postępowania, nie współpracuje z zespołem terapeutycznym, nie identyfikuje się z rolą zawodową, nie utrzymuje kontaktu werbalnego z pacjentem/grupą
	1	posiada wiedzę w zakresie minimalnym	nie przestrzega prawidłowej kolejności zasad,	czynności wykonuje niepewnie, bardzo wolno	mimo ukierunkowania nie potrafi samodzielnie pracować	mimo ukierunkowania nie potrafi oceniać i analizować swojego postępowania, nie potrafi utrzymać kontaktu werbalnego z pacjentem/grupą
	2	posiada wiedzę na poziomie podstawowym	przestrzega zasady po ukierunkowaniu	czynności wykonuje poprawnie, w tempie dostatecznym	sporadycznie wymaga przypomnienia i ukierunkowania w niektórych działaniach	ma problem w krytycznej ocenie i analizie swojego postępowania, po ukierunkowaniu potrafi ocenić i analizować swoje postępowanie
	3	posiada wiedzę na poziomie uniwersyteckim	przestrzega zasady właściwej techniki i kolejność wykonywania czynności	czynności wykonuje pewnie, zdecydowanie, logicznie	ćwiczenie wykonuje całkowicie samodzielnie, pewnie	potrafi krytycznie oceniać i analizować swoje postępowanie, współpracuje z grupą, identyfikuje się z rolą zawodową, poprawnie, samodzielnie i skutecznie dobiera treści

Ocena końcowa z egzaminu w pierwszym terminie jest sumą ocen częściowych uzyskanych w I i II etapie postępowania.

Egzamin poprawkowy ma analogiczną formę do egzaminu w pierwszym terminie.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	850 godz.
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	10 godz.
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	160 godz.
SUMA GODZIN	1020 godz.
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	35 ECTS

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	360 godz.
zasady i formy odbywania praktyk	<p>Praktyki zawodowe: (III rok: V, VI sem.) zaliczenie z oceną na podstawie ocen cząstkowych wpisanych do Dzienniczka Kształcenia Praktycznego</p> <p>Praktyki zawodowe:</p> <p>Wiedza i umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprawdzian ustny (bieżący opis przypadków klinicznych – ustalenie i prezentacja opieki położniczej) - sprawdzian pisemny (prowadzenie procesu pielęgnowania pacjenta) - sprawdzian praktyczny (ćwiczenia praktyczne przy pacjencie). <p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedłużona obserwacja przez opiekuna zawodowego/opiekuna dydaktycznego (nauczyciela akademickiego), personelu oddziału - ocena przez kolegów/koleżanki - samoocena. <p>Kryteria stanowią punkt odniesienia względem których opracowywane są normy opracowywania czynności: organizacja pracy, jakość wykonywanych zabiegów, profesjonalna/etyczna praktyka, estetyka, komunikowanie, rozwój osobowy.</p> <p>Warunki zaliczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obowiązkowa obecność na wszystkich zajęciach (dopuszczalna 1 nieobecność z następujących powodów: zawarcie związku małżeńskiego, pogrzeb w najbliższej rodzinie, honorowe krwiodawstwo - kultura osobista, staranne umundurowanie - punktualność

	<ul style="list-style-type: none"> - zaliczenie umiejętności wg Dzienniczka Kształcenia Praktycznego na Kierunku Położnictwo - prowadzenie indywidualnej dokumentacji - proces pielęgnowania pacjenta - zaliczenie tematów seminariów - przestrzeganie regulaminu praktyki zawodowej. <p>W przypadku nieobecności usprawiedliwionej praktyka zawodowa musi być zrealizowana w innym terminie ustalonym z koordynatorem przedmiotu i osobą prowadzącą praktyki zawodowe.</p>
--	---

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brębowicz G.H.(red.): Położnictwo. Podręcznik dla położnych i pielęgniarek. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011. 2. Dudenhausen J., Pschyrembel W.: Położnictwo praktyczne i operacje położnicze. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2013. 3. Troszyński M.: Położnictwo. Ćwiczenia. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016. 4. G. J. Iwanowicz-Palus: Prowadzenie porodu. Wydawnictwo Lekarskie PZWL 2010. 5. Gauge S., Christine Henderson Ch. (red.) KTG to proste. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, 2012.
<p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Martius G., Breckwoltd M. Pfleiderer A. Ginekologia i położnictwo. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2003. 2. Norwitz E., Schorge J.: Położnictwo i ginekologia w zarysie. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2006. 3. Pisarski T.(red.): Położnictwo i ginekologia: podręcznik dla studentów. Wyd 4, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2002. 4. Foley M.R. (red.): Stany nagłe w położnictwie. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2012. 5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie standardów postępowania oraz procedur medycznych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych z zakresu opieki okołoporodowej sprawowanej nad kobietą w okresie fizjologicznej ciąży, fizjologicznego porodu, porodu oraz opieki nad noworodkiem (Dz.U. 2010 nr 187 poz. 1259). 6. Iwanowicz – Palus G.: Alternatywne metody opieki okołoporodowej. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2012. 7. Sipińskiego A. (red). Opieka w położnictwie: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Medycznej; "Śląsk" Wydawnictwo Naukowe, Katowice 2012. 8. Słomko Z., Drews K. (red.). Krwotoki położnicze. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010. 9. Czajkowski K, (przew.) I in. Rekomendacje zespołu ekspertów Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego dotyczące opieki okołoporodowej i prowadzenia porodu. Ginekol. Pol. 2009, 80, 7.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej